

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2025/003/НА-СТА-ТТЗ

<p>Баянхонгор 2025 он Цахим хуудас: www.audit.mn</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: М.Алтантуяа Утас: 80112188 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Н.Батчимэг Утас: 99049866 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	7
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	17
3.5.2 Авлага	17
3.5.3 Бараа материал	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө	19
3.5.8 Өр төлбөр	20
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	20
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	21
3.7 Орлогын данс	21
3.8 Зардлын данс	22
3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	23
АУДИТЫН ТАЙЛАН	25
4.1. Ерөнхий зүйл	25
4.2 Материаллаг байдал	26
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	26
4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	26
4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	27
4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	27
4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	27
4.9 Аудитын гол асуудал	27
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	30
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	31

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ХХС	Хоршоо хөгжүүлэх сан

Баян-Өндөр сумын Засаг
Дарга Б.Далай Танаа

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2025.03.05 № 12/105

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

6425020479

Тус сум нь 13 нэр төрлийн орлогоор 484,175.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 587,614.1 төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого 123.4 хувь буюу 103,439.1 мянган төгрөгөөр давж биелсэн бөгөөд орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл 11 нэр төрлийн орлого 108,132.9 мянган төгрөгөөр давж биелсэн, 2 нэр төрлийн орлого 4,693.8 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 9 зорилтын 87 арга, хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн ЗДТГ-ын хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтэс 91.3 хувиар үнэлсэн байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх 9 зорилтын 87 арга хэмжээнд зориулан нийт 4,006,068.0 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 2,950,416.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, 73.6 хувийн биелэлттэй байна.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Сумын Засаг дарга санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,247,451.04	1,544,237.71
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	880,345.56	1,174,333.53
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	880,345.56	1,174,333.53
31210	Төгрөг	880,345.56	1,174,333.53
31211	Төрийн сангийн харилцах	880,345.56	1,174,333.53
33	АВЛАГА	296,674.29	269,996.48
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,714.70	0.00
33500	Бусад авлага	78,000.41	126,937.96
33510	Байгууллагаас авах авлага	78,000.41	126,937.96
33600	Зээлийн авлага	216,959.18	143,058.52
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	216,959.18	143,058.52
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	216,959.18	143,058.52
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	70,431.19	99,907.71
35100	Түүхий эд материал	1,581.80	1,059.80
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,581.80	1,059.80
35400	Хангамжийн материал	59,420.95	89,419.47
35410	Бичиг хэргийн материал	1,745.00	1,959.95
35420	Аж ахуйн материал	6,516.00	1,397.55
35450	Барилгын засварын материал	0.00	1,524.00
35470	Бусад хангамжийн материал	51,159.95	84,537.97
35600	Мал амьтад	9,428.44	9,428.44
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,837,220.40	2,759,231.03
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,837,220.40	2,759,231.03
39200	Биет хөрөнгө	2,786,876.80	2,710,534.77
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,872,267.27	3,020,471.33
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-638,652.00	-888,090.08
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	305,464.80	249,532.30
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,181.47	-73,415.80
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	321,262.76	427,976.38
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-128,873.46	-163,277.99
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	104,545.01	84,762.09
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-64,445.81	-53,095.75
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	164,126.49	164,126.49
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-61,145.45	-82,962.86
39217	Ном	24,508.66	24,508.66
39300	Биет бус хөрөнгө	50,343.60	48,696.27
39301	Програм хангамж	1,075.00	1,075.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-855.00	-928.33
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	50,123.60	48,549.60
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,084,671.44	4,303,468.74
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	5,994.00	281,632.26
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5,994.00	281,632.26
41300	Өглөг	5,994.00	281,632.26
41330	Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг	0.00	96,840.58
41360	Бусад өглөг	5,994.00	184,791.68
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	5,994.00	184,791.68
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,078,677.44	4,021,836.48
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,078,677.44	4,021,836.48
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	705,282.58	705,282.58

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,397,146.50	2,219,271.60
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,040,620.10	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	89,314.50	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	609,919.90	818,130.30
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	657,292.00	1,401,141.30
1330	Төсвийн захирагчдаас	0.00	3.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,335,460.72	3,613,956.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,335,460.72	3,613,956.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,202,260.12	3,594,134.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	405,980.82	744,955.08
210101	Үндсэн цалин	316,660.73	453,836.22
210102	Нэмэгдэл	82,207.20	273,229.96
210104	Урамшуулал	7,112.89	17,888.90
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,027.08	93,454.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	34,686.85	64,614.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,153.31	7,535.36
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,659.82	3,885.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	771.95	3,457.27
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,755.16	13,961.75
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	58,414.84	351,771.43
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,157.81	25,027.41
210302	Түлш, халаалт	53,257.03	321,768.02
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	4,976.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59,583.49	81,321.74
210401	Бичиг хэрэг	7,171.35	18,331.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,601.49	35,029.83
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,305.00	3,983.12
210404	Ном, хэвлэл	0.00	546.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,200.00	8,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,305.65	2,397.05
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	12,134.74
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	29,537.30	24,852.80
210604	Урсгал засвар	29,537.30	24,852.80
2107	Томилолт, зочны зардал	6,192.00	15,515.76
210702	Дотоод албан томилолт	6,192.00	15,515.76
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,392,388.01	1,796,932.75
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,389,991.97	1,794,151.55
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	64.35	99.45
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	599.52	250.03
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44.00	77.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,445.50	1,324.00
210807	Газрын төлбөр	242.67	230.73
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	199,136.57	485,330.64
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,157.90	129,081.19
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,957.50	4,236.00

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	171,021.17	352,013.44
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,133,200.60	19,822.33
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,263.00	19,822.33
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	17,914.33
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,263.00	1,908.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,129,937.60	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,040,620.10	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	89,314.50	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,154,098.82	-20,277.77
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	36,563.18
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал	0.00	34,989.18
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0.00	1,574.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,154,098.82	-56,840.95

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	697,852.98	117,567.51	2,072,028.35	2,887,448.84
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	42,900.26	42,900.26
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	697,852.98	117,567.51	2,114,928.61	2,930,349.10
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-13,200.08	0.00	-13,200.08
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	7,429.60	0.00	0.00	7,429.60
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,154,098.82	1,154,098.82
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	705,282.58	104,367.43	3,269,027.43	4,078,677.44
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	705,282.58	104,367.43	3,269,027.43	4,078,677.44
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	9,988.94	9,988.94
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	705,282.58	104,367.43	3,279,016.37	4,088,666.38
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-9,988.94	0.00	-9,988.94
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-56,840.95	-56,840.95
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	705,282.58	94,378.49	3,222,175.41	4,021,836.48

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,594,911.79	3,294,907.84
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	446,363.93	581,506.11
110	Орлогын албан татвар	228,339.12	475,403.01
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	228,339.12	475,403.01

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	156,585.40	261,694.17
110002	Үйл ажиллагааны орлого	18,502.84	151,630.95
110003	Хөрөнгийн орлого	48,160.87	57,727.01
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	5,090.00	4,350.87
113	Хөрөнгийн албан татвар	64,921.84	95,708.70
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	3,141.34	6,416.70
113002	Бууны албан татвар	2,722.00	2,820.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	59,058.50	86,472.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	153,102.97	10,394.41
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,393.65	6,466.20
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	293.00	531.20
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.00	500.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,100.65	5,435.00
1181	Газрын төлбөр	1,549.32	3,928.21
118101	Газрын төлбөр	1,549.32	2,101.04
118102	Дуудлага худалдаа	0.00	1,827.17
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	146,160.00	0.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	146,160.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	516,718.70	346,783.02
120	Нийтлэг татварын бус орлого	516,718.70	46,783.02
120003	Торгуулийн орлого	21,828.10	6,108.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	494,890.60	40,675.02
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	473,139.25	36,911.48
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	21,751.35	3,763.54
122	Тусламжийн орлого	0.00	300,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	0.00	300,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,631,829.16	2,366,618.71
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	234,682.66	147,344.11
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.00	38,399.64
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	233,382.66	108,944.47
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,397,146.50	2,219,271.60
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,040,620.10	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	89,314.50	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	609,919.90	818,130.30
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	657,292.00	1,401,141.30
1330	Төсвийн захирагчдаас	0.00	3.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,225,988.36	1,458,305.41
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,225,988.36	1,458,305.41
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,045,587.52	1,420,948.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	405,100.90	743,689.65
210101	Үндсэн цалин	296,483.42	410,175.38
210102	Нэмэгдэл	102,007.59	311,601.64
210104	Урамшуулал	6,609.89	21,912.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	53,697.77	92,734.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,787.64	64,120.01

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,318.17	7,501.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,490.40	3,783.02
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	822.33	3,453.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,279.23	13,875.91
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	277,447.48	351,771.43
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,210.44	25,027.41
210302	Түлш, халаалт	249,737.04	321,768.02
210303	Цэвэр, бохир ус	4,500.00	4,976.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,175.29	52,018.20
210401	Бичиг хэрэг	4,062.15	5,572.40
210402	Тээвэр, шатахуун	36,125.74	30,377.08
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,602.00	3,686.12
210404	Ном, хэвлэл	0.00	546.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,593.75	9,582.55
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	791.65	2,254.05
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,438.80	35,524.35
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	8,928.00
210604	Урсгал засвар	38,438.80	26,596.35
2107	Томилолт, зочны зардал	6,192.00	14,026.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,192.00	14,026.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	119,193.32	12,653.41
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	115,977.28	9,872.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	64.35	99.45
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	599.52	250.03
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44.00	77.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,265.50	1,324.00
210807	Газрын төлбөр	242.67	230.73
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	93,341.98	118,530.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	89,516.48	108,379.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,825.50	10,151.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,180,400.83	37,356.88
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,595.20	37,356.88
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	35,234.88
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,595.20	2,122.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,177,805.63	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,040,620.10	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	89,314.50	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	47,871.03	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	1,368,923.43	1,836,602.43
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	1,155,822.34	1,542,614.46
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,155,822.34	1,542,614.46
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,155,822.34	1,542,614.46
220001	Барилга байгууламж	1,053,194.99	1,517,756.46
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	102,627.35	24,858.00

VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-1,155,822.34	-1,542,614.46
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	213,101.10	293,987.97
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	667,244.46	880,345.56
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	880,345.56	1,174,333.53

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,006,068.00	2,950,416.34	1,055.65	73.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,590,754.40	1,432,659.88	158.09	90.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,587,354.40	1,430,537.88	156.82	90.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	752,678.50	743,689.65	8.99	98.8
210101	Үндсэн цалин	404,205.60	410,175.38	-5.97	101.5
210102	Нэмэгдэл	319,134.40	311,601.64	7.53	97.6
210104	Урамшуулал	29,338.50	21,912.63	7.43	74.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	95,355.90	92,734.60	2.62	97.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	64,499.90	64,120.01	0.38	99.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,661.90	7,501.85	0.16	97.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,055.90	3,783.02	0.27	93.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,055.90	3,453.82	0.60	85.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,082.30	13,875.91	1.21	92.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	357,429.20	351,771.43	5.66	98.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	29,170.00	25,027.41	4.14	85.8
210302	Түлш, халаалт	322,059.20	321,768.02	0.29	99.9
210303	Цэвэр, бохир ус	6,200.00	4,976.00	1.22	80.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,967.80	52,018.20	5.95	89.7
210401	Бичиг хэрэг	6,145.20	5,572.40	0.57	90.7
210402	Тээвэр, шатахуун	33,370.00	30,377.08	2.99	91.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,908.60	3,686.12	1.22	75.1
210404	Ном, хэвлэл	544.00	546.00	0.00	100.4
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,260.00	9,582.55	0.68	93.4
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,740.00	2,254.05	0.49	82.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,500.00	35,524.35	2.98	92.3
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,000.00	8,928.00	0.07	99.2
210604	Урсгал засвар	29,500.00	26,596.35	2.90	90.2
2107	Томилолт, зочны зардал	14,845.20	14,026.00	0.82	94.5
210702	Дотоод албан томилолт	14,845.20	14,026.00	0.82	94.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	13,032.00	5,822.70	7.21	44.7

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,595.00	3,041.50	2.55	54.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	800.00	800.00	0.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300.00	99.45	0.20	33.2
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,518.00	250.03	1.27	16.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	340.00	77.00	0.26	22.6
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,679.00	1,324.00	2.36	36.0
210807	Газрын төлбөр	500.00	230.73	0.27	46.1
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300.00	0.00	0.30	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	257,545.80	134,950.95	122.59	52.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	247,394.80	124,799.95	122.59	50.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,151.00	10,151.00	0.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,400.00	2,122.00	1.28	62.4
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,400.00	2,122.00	1.28	62.4
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,400.00	2,122.00	1.28	62.4
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,415,313.60	1,517,756.46	897.56	62.8
220001	Барилга байгууламж	2,415,313.60	1,517,756.46	897.56	62.8
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,006,068.00	3,245,562.66	760.51	81.0
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,484,969.10	0.00	1,484.97	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,484,969.10	0.00	1,484.97	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,565,035.40	2,904,887.64	-1,339.85	185.6
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,565,035.40	1,503,746.34	61.29	96.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.00	1,401,141.30	-1,401.14	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	356,063.50	40,675.02	315.39	11.4
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	76,440.00	36,911.48	39.53	48.3
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.00	3,763.54	-2.76	376.4
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	278,623.50	0.00	278.62	0.0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	600,000.00	300,000.00	300.00	50.0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	600,000.00	300,000.00	300.00	50.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	617,097.45	-617.10	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	912,243.77	-912.24	
	Ажиллагсадын тоо	28	28	0.00	100.0
	Удирдах ажилтны тоо	9	9	0.00	100.0
	Гүйцэтгэх ажилтны тоо	10	10	0.00	100.0
	Үйлчлэх ажилтны тоо	5	5	0.00	100.0
	Гэрээт ажилтны тоо	4	4	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	147,344.11
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	147,344.11
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	15,268.65
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,780.70
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,780.70
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,487.95
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,487.95
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	132,075.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	35,234.88
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	35,234.88
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	96,840.58
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	96,840.58
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	147,344.11
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,344.11
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,501.33
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	135,842.78

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баянхонгор аймгийн Баян-Өндөр сум нь “Хүний хөгжил байгаль орчноо дээдэлж, орон нутгийн нөөцөд түшиглэсэн боловсруулах үйлдвэрлэл, эрчимжсэн мал аж ахуй, чанар хүртээмжэй үйлчилгээ хөгжсөн эдийн засгийн чадавхтай, амьдралын эрүүл, таатай орчин бүрдсэн, хөгжлийн тулгуур сум суурин болох” гэсэн эрхэм зорилго дэвшүүлэн дараах зорилтыг тавин ажиллажээ. Үүнд:

- Ардчилсан, шударга ёс , хүний эрх ,эрх чөлөө, тэгш байдал, үндэсний эв нэгдлийн хангах
- Сумынхаа хөгжилд иргэн бүр хувь нэмрээ оруулах, манлайлах нөхцөлийн бүрдүүлэх
- Зах зээлийн эдийн засагт суурилсан хөгжлийн бодлого, стратегийн хэрэгжүүлэх оновчтой бүтцийг бий болгох
- Хөрөнгө нөөцийг бүрдүүлэх, тэргүүлэх чиглэл, эрэлт хэрэгцээнд суурилан хуваарилах, түүнийг ил тод байлгах, зарцуулалтыг хянан гүйцэтгэлийн үр дүнг үнэлж дахин төлөвлөх
- Бүх талын түншлэлд суурилах
- Нөхцөл байдлын өөрчлөлтөд уян хатан зохцох чадамжтай болох
- Бүх шатанд хуулиа дээдлэх, хариуцлага хүлээх чадвартай, ил тод байх

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе

шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баян-Өндөр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь 2018 онд аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсээс гаргасан “Төсөвт байгууллагуудын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын жишиг баримт бичиг”-ийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ мөрдөж ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа НББББ нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ийн дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 218,797.4 мянган төгрөгөөр буюу 5.4 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,247,451.0	1,544,237.7	296,786.7
Мөнгөн хөрөнгө	880,345.6	1,174,333.5	293,987.9
Авлага	296,674.3	269,996.5	-26,677.8
Бараа материал	70,431.2	99,907.7	29,476.5

ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,837,220.4	2,759,231.0	-77,989.4
Үндсэн хөрөнгө	3,843,373.6	4,021,001.8	177,628.2
Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,006,153.2	-1,261,770.8	-255,617.6
Нийт хөрөнгө	4,084,671.4	4,303,468.7	218,797.4
Өр төлбөр	5,994.0	281,632.3	275,638.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	4,078,677.4	4,021,836.5	-56,840.9
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	4,084,671.4	4,303,468.7	218,797.4

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 880,345.6 мянган төгрөг байсан бөгөөд эцсийн үлдэгдэл 1,174,333.5 мянган төгрөг болж 293,987.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	0	0	0	0
Төрийн санд байгаа бэлэн мөнгө	880,345.6	1,174,333.5	293,987.9	100%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	263,248.1	262,089.8	-1,158.3	22.3%
Орон нутгийн хөгжлийн сан	595,818.4	854,203.2	258,384.8	72.7%
Хоршоо хөгжүүлэх сан	21,279.1	58,040.5	36,761.4	4.9%
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	0	0	0	
Хадгаламж	0	0	0	
Дүн	880,345.6	1,174,333.5	293,987.9	100%

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 1,174,333.5 мянган төгрөг нь орон нутгийн Ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл 262,089.8 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 854,203.2 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 58,040.5 мянган төгрөг тус тус байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 296,674.3 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 269,996.5 мянган төгрөг болж 26,677.8 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	1,714.7	-	(1,714.7)
Байгууллагаас авах авлага	78,000.4	126,938.0	48,937.6
Хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл	216,959.2	143,058.5	(73,900.7)
Дүн	296,674.3	269,996.5	-26,677.8

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 53.0 хувь буюу 143,058.5 мянган төгрөг нь хоршоо хөгжүүлэх сангийн сангийн авлага, 47.0 хувь буюу 126,938.0 мянган төгрөг нь байгууллагаас авах авлага байна.

Хүснэгт № 4. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	77,568.2	125,505.8	47,937.6	46.5
ИТХ	2,146.9	1,432.2	-714.7	0.5

СХС	179,970.0	143,058.5	-36,911.5	53.0
ОНХС	36,989.2	0	-36,989.2	0.0
НИЙТ ДҮН	296,674.3	269,996.5	-26,677.8	100.00

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд өмнөх оноос хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага 36,911.5 мянга, ИТХ-ын авлага 714.7 мянган төгрөгөөр буурсан, ЗДТГ-ын авлага 47,937.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Сумын ЗДТГ-ын авлагын үлдэгдэл 125,505.8 мянган төгрөгийн байгаа ба 95,805.5 мянган төгрөг нь нэмэлт санхүүжилтийн дансны өвс, тэжээлийн авлага, 29,700.2 мянган төгрөг нь моторын авлага байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 70,431.2 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 99,907.7 мянган төгрөг болж, 29,476.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	1,581.8	1,059.8	-522.0
Бичиг хэргийн материал	1,745.0	1,960.0	215.0
Аж ахуйн материал	6,516.0	1,397.6	-5,118.4
Барилгын засварын материал	0.0	1,524.0	1,524.0
Бусад хангамжийн материал	51,160.0	84,537.9	33,377.9
Мал амьтад	9,428.4	9,428.4	
Дүн	70,431.2	99,907.7	29,476.5

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 99,907.7 мянган төгрөг болж 29,476.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	3,342.5	4,077.5	735.0	4.1
ЗДТГ	67,088.7	94,170.2	27,081.5	94.3
ЕБС		1,660.0	1,660.0	1.7
НИЙТ ДҮН	70,431.2	99,907.7	29,476.5	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 195,897.6 мянган төгрөгийн бараа материалаас 60,654.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр, 1,700.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг хандиваар, 133,542.6 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 166,421.0 мянган төгрөгийн бараа материалаас 154,286.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, 12,134.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 7. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	195,897.6	Хасагдсан	166,421.0
Худалдан авсан	60,654.7	Худалдсан, зарцуулсан	154,286.3
Хандиваар	1,700.3	шилжүүлсэн	12,134.7
Шилжүүлсэн авсан	133,542.6		

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3,843,373.6 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 4,021,001.8 мянган төгрөг болж 177,628.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	3,792,175.0	3,971,377.2	179,202.2	98.8
Барилга байгууламж, орон сууц	2,872,267.3	3,020,471.3	148,204.0	75.1
Тээврийн хэрэгсэл	305,464.8	249,532.3	-55,932.5	6.2
Машин тоног төхөөрөмж	321,262.8	427,976.4	106,713.6	10.6
Тавилга эд хогшил	104,545.0	84,762.1	-19,782.9	2.1
Номын фонд	24,508.6	24,508.6	0.0	0.6
Бусад үндсэн хөрөнгө	164,126.5	164,126.5	0.0	4.1
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	51,198.6	49,624.6	-1,574.0	1.2
Программ хангамж	1,075.0	1,075.0	0.0	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	50,123.6	48,549.6	-1,574.0	1.2
НИЙТ ДҮН	3,843,373.6	4,021,001.8	177,628.2	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэлд 99.2 хувь ЗДТГ, 0.8 хувь нь ИТХ-ийн хөрөнгө байна.

Хүснэгт № 9. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	28,839.1	32,216.1	3,377.0	0.8
ЗДТГ	3,814,534.4	3,988,785.7	174,251.3	99.2
НИЙТ ДҮН	3,843,373.5	4,021,001.8	177,628.3	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө 24,858.0 мянган төгрөгөөр хөрөнгө нэмэгдсэн нь ЗДТГ нь төсвийн хөрөнгөөр 24,858.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авсан, аймгийн ИТХ-ын даргын 2024.04.03-ны өдрийн “Үндсэн хөрөнгөнд эзэмшигч тогтоох тухай” 25 дугаар захирамж, 2024.06.26-ны өдрийн 56 дугаар захирамж, 2024.11.18-ны 99 дүгээр захирамжаар улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлэгдсэн 46,865.2 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг ЗДТГ-т, 3,377.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг ИТХ-д бүртгэсэн, сумын ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн 200,497.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

Мөн аймгийн ИТХ-ын даргын 2024.05.30-ны өдрийн “Хөрөнгө акталж данснаас хасах тухай” 38 дугаар захирамжаар сумын ЗДТГ-ын 76,405.8 мянга, 2024.05.30-ны өдрийн 40 дүгээр захирамжаар 19,990.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, аймгийн ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2019 оны 72 дугаар захирамжаар дуудлага худалдаагаар зарагдсан барилгын газрын шилжүүлээгүй байсан сумын ЗДТГ-ын 1,574.0 мянган төгрөгийн газрыг шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 10. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	275,598.1	Хасагдсан	97,969.8
Худалдан авсан	24,858.0	Шилжүүлсэн	1,574.0
Хандиваар авсан	250,740.1	Акталсан	96,395.8

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 5,994.0 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 281,632.3 мянган төгрөг болж 275,638.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	5,994.0	281,632.3	275,638.3	100.0
Байгууллагад төлөх өглөг	5,994.0	184,791.7	178,797.7	65.6
Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг	-	96,840.6	96,840.6	34.4
Дүн	5,994.0	281,632.3	275,638.3	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь 281,632.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд ЗДТГ 885.9 мянга, ИТХ 548.0 мянга, ОНХС 96,840.6 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлого 96,840.6 мянган төгрөгийн үлдэгдэл өр байна.

Хүснэгт № 12. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ		548.0	548.0	0.2
ЗДТГ	5,994.0	885.9	(5,108.1)	0.3
ОНХС		183,357.8	183,357.8	65.1
Орон нутгийн ерөнхий орлого		96,840.6	96,840.6	34.4
ДҮН	5,994.0	281,632.3	275,638.3	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 4,078,677.4 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 4,021,836.50 мянган төгрөг болж, 56,840.9 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 13. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВИЙ ОРОЛЦОО /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	705,282.6	705,282.6	-	17.5

Өмч: - төрийн			-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	3,269,027.4	3,222,175.4	(46,852.0)	80.1
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	104,367.4	94,378.5	(9,988.9)	2.3
Дүн	4,078,677.4	4,021,836.50	(56,840.9)	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 56,840.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн 18/91 дүгээр тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 374,375.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 6,000.0 мянга, нийт 380,375.0 мянган төгрөгөөр баталсан ба сумын ИТХ-ын 2024 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 24/22 дугаар тогтоолоор 103,800.0 мянган төгрөгийн орлогыг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №14. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	2,646,584.1	587,614.2	2,058,969.9	22.2
Татварын орлого	478,175.0	581,506.2	(103,331.2)	121.6
Орлогын албан татвар	385,100.0	475,403.1	(90,303.1)	123.4
ХХОАТ	385,100.0	475,403.1	(90,303.1)	123.4
ЦХТА рлого /суутган/	227,000.0	261,694.2	(34,694.2)	115.3
Үйл ажиллагааны орлого	102,700.0	151,631.0	(48,931.0)	147.6
Хөрөнгийн орлого	52,400.0	57,727.0	(5,327.0)	110.2
Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,000.0	4,350.9	(1,350.9)	145.0
Хөрөнгийн албан татвар	80,315.0	95,708.7	(15,393.7)	119.2
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	4,600.0	6,416.7	(1,816.7)	139.5
Галт зэвсгийн албан татвар	2,715.0	2,820.0	(105.0)	103.9
Малд ногдуулах албан татвар	73,000.0	86,472.0	(13,472.0)	118.5
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	11,160.0	6,466.2	4,693.8	57.9
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	11,160.0	6,466.2	4,693.8	57.9
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,000.0	531.2	468.8	53.1
ТТАМАТөлбөр	500.0	500.0	-	100.0
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,660.0	5,435.0	4,225.0	56.3
Газрын төлбөр	1,600.0	3,928.2	(2,328.2)	245.5
Газрын төлбөр	1,600.0	2,101.0	(501.0)	131.3
Газрын дуудлага худалдааны орлого		1,827.2	(1,827.2)	
Татварын бус орлого	2,168,409.1	1,447,957.3	720,451.8	66.8
Нийтлэг татварын бус орлого	683,440.0	46,816.0	636,624.0	6.9
Торгуулийн орлого	6,000.0	6,108.0	(108.0)	101.8
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	77,440.0	40,708.0	36,732.0	52.6
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	76,440.0	36,944.5	39,495.5	48.3

Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	3,763.5	(2,763.5)	376.4
Тусламжийн орлого /гадаад/	600,000.0		600,000.0	
Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,484,969.1	1,401,141.3	83,827.8	94.4
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	1,484,969.1	1,401,141.3	83,827.8	94.4

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 121.6 хувь буюу 103,331.2 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 34,694.2 мянга, үйл ажиллагааны орлого 48,931.0 мянга, хөрөнгийн орлого 5,327.0 мянга, хөрөнгө борлуулсны орлого 1,350.9 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварыг 1,816.7 мянга, галт зэвсгийн албан татвар 105.0 мянга, малд ногдох албан татвар 13,472.0 мянга, газрын төлбөрийн орлогыг 501.0 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлогыг 1,827.2 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин улсын тэмдэгтийн хураамжийг 468.8 мянга, хог хаягдлын хураамж 4,225.0 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу төвлөрсөн байна.

Хүү, торгуулийн орлогоор 6,000.0 мянган төгрөгөөр оруулахаар төлөвлөж 6,108.0 мянган төгрөгийн орлого оруулж 108.0 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 1,000.0 мянган төгрөгийн орлогыг оруулахаар төлөвлөж 1,763.5 мянган төгрөгийн орлого оруулж 763.5 мянган төгрөгөөр давуулсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 76,440.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 36,911.5 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн өвс, тэжээлийн орлогоос 2,000.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрсөн байна.

3.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 73,402, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 9 хөтөлбөрт зориулан 4,006,068.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж 2,950,416.5 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 1,432,659.9 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 1,517,756.5 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулсан байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Нийт зарлага ба зээлийн дүн	4,006,068.0	2,950,416.5	1,055,651.5	73.6
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	169,109.3	157,726.8	11,382.5	93.3
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	167,109.3	156,404.8	10,704.5	93.6
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	2,000.0	1,322.0	678.0	66.1
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	1,034,839.0	989,575.2	45,263.8	95.6
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	737,717.3	721,440.9	16,276.4	97.8
80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	137,585.9	133,901.7	3,684.2	97.3
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	1,000.0	800.0	200.0	80.0

81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	73,320.0	54,515.2	18,804.8	74.4
81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	75,555.8	69,334.8	6,221.0	91.8
82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	9,660.0	9,582.6	77.4	99.2
70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	2,415,313.6	1,517,756.5	897,557.1	255.7
80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	257,344.5	248,444.5	8,900.0	96.5
83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	1,211,691.1	930,815.0	280,876.1	76.8
73402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	2,468.0	0.0	2,468.0	0.0
73403 ОНХС-ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	139,834.0	0.0	139,834.0	0.0
83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	73,000.0	29,181.6	43,818.4	40.0
83406 ОНХС -бусад	730,976.0	309,315.4	421,660.6	42.3
71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	38,761.9	37,045.2	1,716.7	95.6
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	38,761.9	37,045.2	1,716.7	95.6
71702 Соёл урлаг	26,269.8	24,764.8	1,505.0	94.3
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	26,269.8	24,764.8	1,505.0	94.3
71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	56,225.0	55,579.1	645.9	98.9
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	56,225.0	55,579.1	645.9	98.9
71802 Ерөнхий боловсрол	167,830.4	167,818.9	11.5	100.0
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	167,830.4	167,818.9	11.5	100.0
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	97,719.0	150.0	97,569.0	0.2
82611 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	97,719.0	150.0	28,935.6	84.2

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.9.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд сумын ИТХ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар 18/91 дүгээр тогтоолоор нийт 3,828,520.3 мянган төгрөгийг баталсан ба сумын ИТХ-ын 2024 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 24/22 дугаар тогтоолоор 177,547.7 мянган төгрөгийг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №16. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	155,417.4	165,061.5	-9,644.1
Засаг даргын Тамгын газар	855,820.9	964,839.1	-109,018.2
Сургууль	172,135.5	167,030.4	5,105.1
Цэцэрлэг	54,517.5	55,225.0	-707.5
Эрүүл мэндийн төв	38,432.6	38,761.9	-329.3
Соёлын төв	54,580.0	26,269.8	28,310.2
Сум хөгжүүлэх сан		97,719.0	-97,719.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		2,313,613.6	-2,313,613.6
Нийт дүн	1,330,903.9	3,828,520.3	-2,497,616.4

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар 18/91 дүгээр тогтоолоор нийт 3,828,520.3 мянган төгрөгийг баталсан ба сумын ИТХ-ын 2024 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 24/22 дугаар тогтоолоор 177,547.7 мянган төгрөгөөр өсгөж 4,006,068.0 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 1,484,969.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 818,130.3 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 484,175.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн орлогоос, 6,000.0 мянган төгрөгийг хүү, торгуулийн орлогоос, 1,000.0 мянган төгрөгийг төсөвт байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогоос, 76,440.0 мянган төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн орлогоос, 600,000.0 мянган төгрөгийн хандив тусламжийн орлогоос, 278,623.5 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 818,130.3 мянга, орон нутгийн орлогоос 746,905.1 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 1,401,141.3 мянга, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 1,763.5 мянга, ХХС-ийн зээлийн эргэн төлөлтөөс 36,911.5 мянга, ОНХС-ийн малжуулахын авлага 2,000.0 мянга, хандив тусламжийн орлогоос 300,000.0 мянга нийт 3,245,562.7 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэн 61,289.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	1,034,839.0	989,575.1	45,263.9	95.6	46,027.5
ИТХ	169,109.3	157,726.8	11,382.5	93.3	11,382.5
Соёлын төв	26,269.8	24,764.8	1,505.0	94.3	1,505.0
Сум хөгжүүлэх сан	97,719.0	150.0	97,569.0	0.2	
Сургууль	167,830.4	167,818.9	11.5	100.0	11.5
Цэцэрлэг	56,225.0	55,579.1	645.9	98.9	645.9
ЭМТ	38,761.9	37,045.2	1,716.7	95.6	1,716.7
ОНХС	2,415,313.6	1,517,756.5	897,557.1	62.8	
Нийт дүн	4,006,068.0	2,950,416.4	1,055,651.6	73.6	61,289.1

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,950,416.4 мянган төгрөг буюу 73.6 хувьтай байгаа нь урсгал зардлыг ЗДТГ-ын 46,027.5 мянга, ИТХ-ын 11,382.5 мянга, тогтмол зардлыг соёлын төв 1,505.0 мянга, бага сургууль 11.5 мянга, цэцэрлэг 645.9 мянга, эрүүл мэндийн төвийн 1,716.7 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.9.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн

гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 11,501.3 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 135,842.8 мянга нийт 147,344.1 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 11,780.7 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардал 3,488.0 мянга, хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэгт 35,234.9 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулж 96,840.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 18. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	11,501.3	135,842.8	147,344.1
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,501.3		11,501.3
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		135,842.8	135,842.8
НИЙТ ЗАРЛАГА	10,466.3	40,037.3	50,503.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,000.0	2,488.0	3,488.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		11,780.7	11,780.7
Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,466.3	25,768.6	35,234.9
Төсөвт төвлөрүүлсэн	1,035.0	95,805.5	96,840.5

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Н.Батчимэг гүйцэтгэж аудитын менежер М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар үе шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдрийн 1/132 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Б.Далай, 2 дугаар гарын үсгийг санхүү албаны дарга Г.Дүүрэнбилэг нар зурж байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2024 оны нийт батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 65 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны батлагдсан төсөв 4,006,068.0 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 60,091.0 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 65 хувиар буюу 39,059.0 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 145 мэдээллээс 136 мэдээллийг хугацаанд нь, 6 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 3 мэдээллийг мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

Хүснэгт 19. Шилэн дансны мэдээлэл

д/д	Хугацаа	Төрөл	Мэдээлвэл зохих/удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	13	13	8	2	3
2	Хагас жил	1	1	1		
3	Сар бүр	6	72	68	4	

4	Тухай бүр	5	59	59		
	Нийт	24	145	136	6	3

4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад зөрчил илрээгүй.

4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөрчил илрээгүй байна.

4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 75,555.8 төгрөгөөр баталж 69,334.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 6,221.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Тайлант онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөтэй холбоотой зөрчил дутагдал илрээгүй байна.

4.9 Аудитын гол асуудал

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-Өндөр сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 2024 оны жилийн эцсийн хэрэгжилтийг 91.3 хувьтай дүгнэсэн байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 4,006,068.0 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 2,950,416.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 73.6 хувийн биелэлттэй байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа 4 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №20. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл				
	Гүйцэтгэсэн		Гүйцэтгэсэн		Үүнээс				
	Хамрагдвал зохиx	Хамрагдсан	Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Бүгд	Зөрчилгүй	Хязгаарлалт тай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс тагталзсан
ЗДТГ	1	1		1					
ИТХурал	1	1		1					
ОНХС	1	1		1					
СХС	1	1		1					
НИЙТ ДҮН	4	4		4	0	0	0	0	0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 214,455.8 мянган төгрөгийн 8 алдаа, зөрчил илэрснээс 4,054.3 мянган төгрөгийн 1 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 36,387.0 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт, 167,514.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, шилэн дансны хууль зөрчсөнтэй холбоотой 21,861.3 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, хариуцлага тооцох 1 албан шаардлага өгч, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 6,500.0 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлж ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №21. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЗДТГ	2	6,649.3	1	4,054.3			1	2,595.0		
ОНХСан	2	7,457.0			1	957.0			1	6,500.0
СХС	2	178,488.2			1	35,430.0	1	143,058.2		
СТА зөрчлийн дүн	6	192,594.5	-	-	2	36,387.0	2	145,653.2	1	6,500.0
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ	1	21,861.3					1	21,861.3		
ОНХС	1	0					1	0		
Нийцлийн аудитын дүн	2	21,861.3	0	0	0	0	2	21,861.3	0	0
Нийт дүн	8	214,455.8	0	-	2	36,387.0	4	167,514.5	1	6,500.0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 188,540.2 мянган төгрөгийн 5 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 21,861.3 мянган төгрөгийн 2 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Хүснэгт 22. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

8	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг даргын Тамгын газар		24,456.3			
1	Урьд онд өглөг үүсээгүй байхад 2021 онд үйлдвэрлэсэн өрхийн дэвтрийн үнэ 2,595.0 мянган төгрөгийг Дурсамж принт ХХК-ийн дансруу шилжүүлсэн байна.	2,595.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр, Л.Энхбилэг
2	Байгууллагын шилэн дансаны нэгдсэн цахим хуудаст тайлант онд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш 21,861.3 мянган төгрөгийн 3 зарлагын гүйлгээг мэдээлээгүй байна.	21,861.3	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр, Л.Энхбилэг
Хоршоо хөгжүүлэх сан		178,488.2			
1	Энх мэнд саруул ХХК нь 2021 оны 03 дугаар сарын 10-нд 40,000.0 мянган төгрөгийн зээлийг сумын "Халуун ус" байгуулах төслийн зориулалтаар 3 жилийн хугацаатай зээл авсан бөгөөд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 35,430.0 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээл, зээлийн хүүгийн үлдэгдэлтэй байна.	35,430.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Далай Г.Бадмаа

**Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2	Тайлант оны эцэст санхүүгийн тайланд 143,058.2 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэл байгаа бөгөөд тухайн байгууллагаас ирүүлсэн Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн эргэн төлөлт, үлдэгдлийн дэлгэрэнгүй бүртгэл судалгаатай таарахгүй байна.	143,058.2	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Далай Г.Бадмаа
Орон нутгийн хөгжлийн сан		7,457.0			
1	Сумын ОНХС-ын хөрөнгөөр хэрэгжсэн "цэцэрлэгийн дулааны шугам сүлжээ шинэчлэх"-ын ажлыг "Буянт хөрс наран" ХХК-тай 2024.08.19-ны өдөр 104,008.2 мянган төгрөгөөр гэрээ байгуулсан ба ажлыг хүлээн аван зураг төсөв, хяналтын зардлыг шилжүүлэхдээ 957.0 мянган төгрөг илүү шилжүүлсэн байна.	957.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Далай Г.Бадмаа
2	Сумын ИТХ-аас ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр баталсан "Малчдад зориулсан сургалт сурталчилгаа" ажлын хүрээнд иргэн Д.Болдбаатартай "Баян-Өндөр сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагаанд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх" гэрээг 2024.03.04-нд 15 сая төгрөгөөр байгуулж 6,500.0 мянган төгрөг олгосон ба гэрээний ажлын даалгавар болон гэрээний биелэлтийн тайланд иргэдэд сургалт зохион байгуулаагүй сумын ЗДТГ-ын албан хаагчид ОНХС-ийн нягтлан болон холбогдох төрийн албан хаагчдад сургалт зохион байгуулсан байна.	6,500.0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Далай Г.Бадмаа
3	Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст тайлант хугацаанд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 1,774.1 сая төгрөгийн 11, зарлагын 1,468.8 сая төгрөгийн 53 гүйлгээг огт мэдээлэлгүй, тендерийн тайлан байршуулаагүй орхигдуулсан байгаа бөгөөд тус зөрчил нь өмнөх жилийн аудитаар илэрч албан шаардлага хүргүүлсэн боловч 2024 онд зөрчлийг давтан гаргасан байна.	-	Хариуцлага тооцох албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Далай Г.Бадмаа
Нийт дүн		210,401.5			

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 5,800.0 мянган төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулав. Үүнд:

1. Бараа материалын тайланд сумын ИТХ-ын 5,000.0 мянган төгрөгийн шатахуун, 800,0 мянган төгрөгийн бусад хангамжийн материалыг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан байхад хандиваар гэж бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т."үнэн зөв байх" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Аудитаар нийт зөрчлийг 1 албан шаардлагыг хүргүүлсэн ба нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон 39,059.0 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын түвшнээс хэтрээгүй тул "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өглөө.

Аудитаар 1 зөрчил илэрсэнд зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

2.2 Албан шаардлага

2.2.1. Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас нийт 210,401.5 мянган төгрөгийн 7 алдаа, зөрчил илэрснээс 957.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 59,886.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 149,558.2 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10 дахь "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", санхүүгийн тайлангийн аудитын "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Харьяа төсвийн байгууллагуудын санхүү, төсвийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулах, төсвийн сахилга, бат, хариуцлагыг дээшлүүлэх ажлыг зохион байгуулж өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланд орлогыг нэмэгдүүлэн тусгасан	1	5,800.0	-	-	1	5,800.0	1	5,800.0	-	-
Дүн	1	5,800.0	-	-	1	5,800.0	1	5,800.0	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас нийт 210,401.5 мянган төгрөгийн 7 алдаа, зөрчил илэрснээс 957.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 59,886.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 149,558.2 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.	1	0	-	-	1	0	-	-
Дүн	1	0	-	-	1	0	-	-

-----oOo-----